

Standardy jakości

polityki młodzieżowej

opracowane przez Europejskie Forum Młodzieży

Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Młodzieży

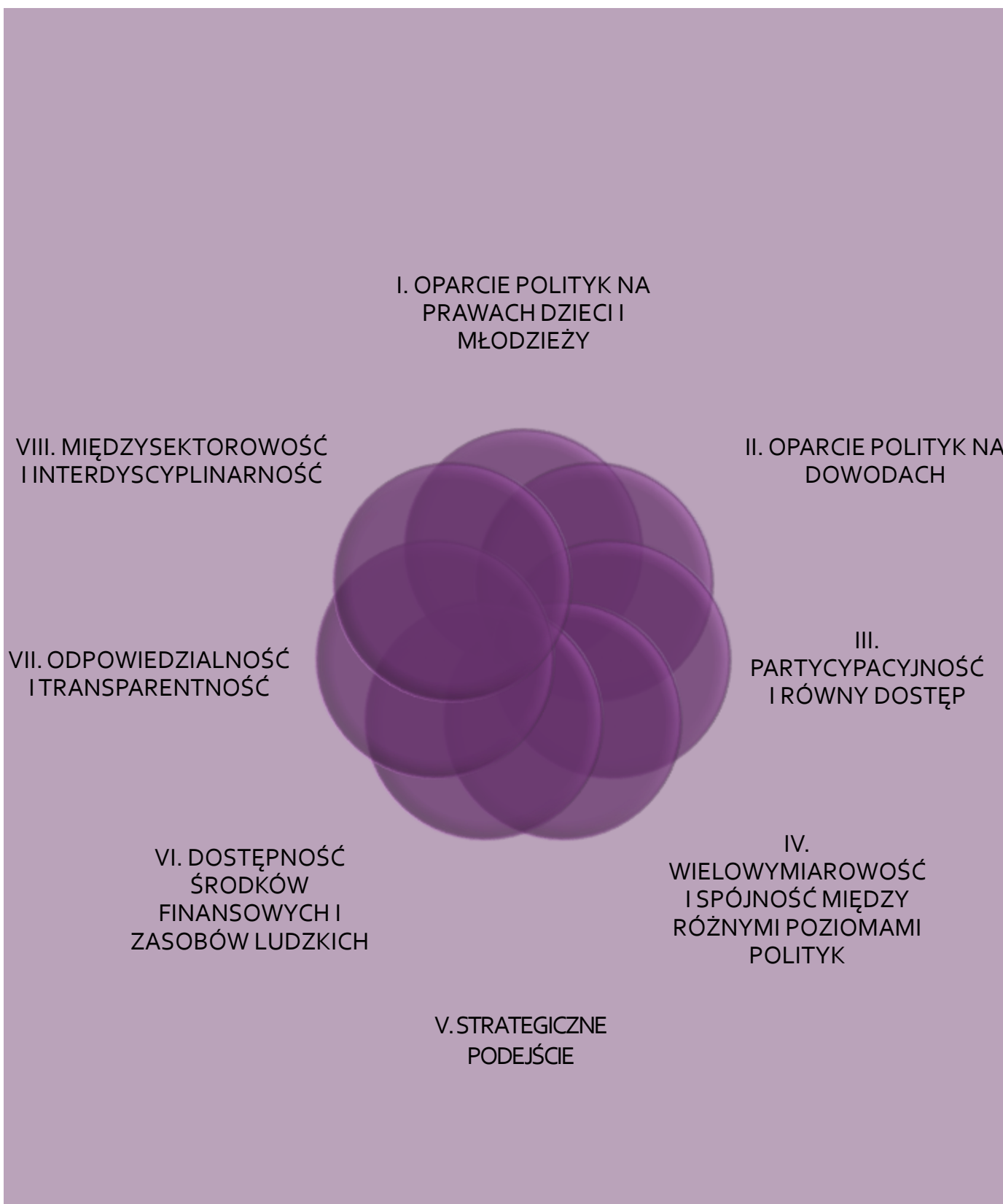
Interdyscyplinarne ciało doradcze przy Urzędzie Miasta Krakowa

Opracowanie dla KDO: Barbara Moś

14 czerwca 2017

Standardy

Po co nam „standardy”?

Potrzeba opracowania ogólnoeuropejskiego dokumentu wyznaczającego standardy jakości polityki młodzieżowej, które byłyby punktem odniesienia krajowych polityk młodzieżowych pojawiła się zarówno w Radzie Europy, jak i na forum Unii Europejskiej. Opracowanie takich standardów skierowano do Europejskiego Forum Młodzieży (YFJ – *Youth Forum Jeunesse*), organizacji parasolowej zrzeszającej narodowe rady młodzieży i organizacje młodzieżowe z wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej, jak i międzynarodowe organizacje młodzieżowe. YFJ, z siedzibą w Brukseli, reprezentuje ponad 1mln młodych ludzi w Europie oraz bierze udział w najważniejszych procesach politycznych w obszarze młodzieży na poziomie europejskim. Polska Rada Organizacji Młodzieżowych (PROM) jest członkiem zwyczajnym YFJ, a Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Młodzieży (KDO ds. Młodzieży) w Krakowie zrzesza również organizacje członkowskie PROM, jak i członków grup roboczych YFJ.

Plan roboczy YFJ na lata 2015-2016 objął opracowanie niniejszych standardów. Wielomiesięczne prace w grupach roboczych złożonych z ekspertów, praktyków, młodzieży i osób pracujących z młodzieżą, jak i decydentów na różnych poziomach zaowocowały ośmioma standardami wraz ze wskaźnikami dotyczącymi tego, jak polityka młodzieżowa powinna być realizowana (nie jaka powinna być jej treść). Jednocześnie „Standardy...” stały się narzędziem badawczym służącym do autoewaluacji i monitorowania jakości tworzenia, realizacji i ewaluacji polityk młodzieżowych na różnych poziomach w krajach Unii Europejskiej.

KDO ds. Młodzieży, profilując wskaźniki do warunków krakowskich, rekomenduje ich stosowanie w procesie tworzenia, realizacji i ewaluacji polityk młodzieżowych, a zwłaszcza strategii „Młody Kraków 2.0.” Uważamy, że stosowanie niniejszych standardów przyczyni się do realizacji skutecznej polityki młodzieżowej w Krakowie, a więc wszelkich działań w sferze publicznej dotyczących spraw młodzieży, jej rozwoju zmierzającego do realizacji jej pełnego potencjału.

I. Oparcie polityk na prawach młodzieży

Polityka młodzieżowa powinna się opierać na założeniu, że młodzież nie jest jej przedmiotem, ani „problemem”, a raczej cennym zasobem i posiadaczem praw. Polityka młodzieżowa zaś nie powinna być skoncentrowana na rozwiązywaniu „problemu młodzieży”, a na wspieraniu młodzieży w rozwijaniu jej pełnego potencjału. To pozytywne podejście gwarantuje równe traktowanie wszystkich młodych ludzi (nie koncentruje się na młodzieży „problematycznej”), a także zapewnia podmiotowość, partnerskie relacje i kulturę współodpowiedzialności za polityki publiczne.

Oznacza to, że polityki młodzieżowe powinny nie tylko opierać się na przyjętych standardach międzynarodowych dotyczących praw dzieci i młodzieży, m.in. Konwencja o Prawach Dziecka UNICEF, , ale także:

- wspierać młodzież w egzekwowaniu i definiowaniu własnych praw,
- wspierać wzajemną odpowiedzialność za prawa dzieci i młodzieży,
- równie traktować całą młodzież.

Kryteria	Wskaźniki
Prawa młodzieży są rozpoznane jako koncept w odpowiednich oficjalnych dokumentach.	<i>Termin praw młodzieży i koncept młodzieży jako posiadaczy praw jest wyrażony w oficjalnych dokumentach legislacyjnych lub strategicznych odpowiednich dla polityk młodzieżowych.</i>
	<i>Polityki młodzieżowe obejmują istniejące instrumenty ochrony praw dzieci i młodzieży i realizują zapisy Konwencji o Prawach Dziecka, Europejskiej Karty Społecznej Rady Europy, Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Traktatu Lizbońskiego w odniesieniu do młodzieży.</i>
	<i>Prawa młodzieży są równoważne (np. prawo do bezpieczeństwa nie przewyższa prawa do uczestnictwa w życiu publicznym).</i>
Polityka młodzieżowa jest jasno wyznaczona (strategia, programy, odpowiedzialne jednostki) i dotyczy całej młodzieży w równym stopniu.	<i>Istnieją dokumenty strategiczne i programy realizujące zadania w obszarze polityki młodzieżowej obejmujące jej szeroki zakres i młodzież definiowaną możliwie najszerzej.</i>
	<i>Polityka młodzieżowa nie dywersyfikuje młodzieży ze względu na żadne kategorie, m.in. płeć, pochodzenie, przynależność do grup etnicznych, orientację seksualną i in. i nie dywersyfikuje jej praw.</i>
Podmioty publiczne są odpowiedzialne za ochronę praw młodzieży.	<i>Podmioty publiczne działają aktywnie na rzecz praw młodzieży, zwłaszcza na rzecz równego dostępu młodzieży do wysokiej jakości edukacji, godnych warunków życia i pracy.</i>
	<i>Podmioty publiczne działają na rzecz autonomii młodzieży, jej uczestnictwa i poczucia odpowiedzialności za sprawy publiczne.</i>
	<i>Młodzieży zapewniona jest informacja młodzieżowa i wsparcie w realizowaniu własnych praw.</i>
	<i>Podmioty publiczne wspierają świadomość swoich praw, jak i praw człowieka wśród młodych ludzi, również w edukacji formalnej.</i>

II. Oparcie polityk na dowodach

Oparcie polityk na dowodach oznacza, że każde stadium budowania polityk oparte jest na rzetelnych, aktualnych i niezależnych danych po to, aby polityki odzwierciedlały rzeczywiste potrzeby, problemy i sprawy młodych ludzi.

Kryteria	Wskaźniki
Badania prowadzone są regularnie i dotyczą przynajmniej warunków życia, aspiracji i percepcji reprezentatywnej grupy młodych ludzi.	<i>Wyniki badań są publikowane i komunikowane publicznie raz do roku.</i>
	<i>Badania pokazują rzeczywistość wszystkich młodych ludzi, nie tylko wybranych grup.</i>
	<i>Dane i badania są używane w procesie podejmowania decyzji i tworzenia polityk publicznych.</i>
Badania są niezależne i niemanipulowalne.	<i>Wyniki badań są publikowane i poddane weryfikacji środowiska naukowego.</i>
	<i>Decydenci powołują się na i wskazują źródła danych, z których korzystają. Powinny one także pochodzić z różnych, niezależnych źródeł.</i>
	<i>Forma badań (np. narzędzia) jest regularnie ewaluowana i adaptowana, a także różnorodna (stosowane są różne metody badawcze).</i>
	<i>W badaniach na różnych etapach biorą udział niezależne organizacje i think tanki zajmujące się sprawami młodzieży.</i>
Odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe są przeznaczane na badania młodzieży.	<i>Istnieje zabezpieczony budżet na regularne i ciągłe badania młodzieży.</i>
	<i>Badania mają charakter panelowy.</i>
	<i>Młodzieży zapewniona jest informacja młodzieżowa i wsparcie w realizowaniu własnych praw.</i>

III. Partycypacyjność i równy dostęp

Partycypacyjność polityk młodzieżowych polega na zaangażowaniu wszystkich zainteresowanych stron: organizacji młodzieżowych, decydentów z różnych obszarów i samej młodzieży w proces tworzenia, realizacji i ewaluacji polityk młodzieżowych. Szczególną uwagę należy zwrócić na uczestnictwo młodych osób marginalizowanych i z mniejszymi szansami, a mechanizmy partycypacji powinny być publiczne i przejrzyste.

Kryteria	Wskaźniki
Wszystkie relewantne strony są zaangażowane we wszystkie fazy tworzenia polityk młodzieżowych.	<i>Prowadzony jest otwarty i przyjazny użytkownikom proces konsultacji (o odpowiednim poziomie partycypacji), realizowany różnymi kanałami komunikacyjnymi i w różnych formach, zapewniających jak najszerszy udział wszystkich interesariuszy. Upřednio powinni być oni poinformowani o zakresie konsultacji i dalszych losach konsultowanych spraw.</i>
	<i>Po konsultacjach publikowana jest rzetelna informacja zwrotna, od której istnieje możliwość odwołania.</i>
	<i>Prowadzona jest publiczna dyskusja nad konsultowanymi sprawami z udziałem ekspertów, decydentów i zainteresowanych, tak aby zainteresowani mogli wyrobić sobie opinię na konsultowane tematy.</i>
Istnieje system gwarantujący organizacjom młodzieżowym udział w tworzeniu polityk młodzieżowych w każdym stadium.	<i>Ciągły obieg informacji i współpraca między decydentami, a organizacjami młodzieżowymi są zapewnione strukturalnie. Struktura ta jest efektywna i używana na bieżąco, również do komunikacji o sprawach młodzieży.</i>
	<i>Organizacje młodzieżowe (ich reprezentatywna grupa) powinny być traktowane jako kluczowy interesariusz w polityce młodzieżowej, obecny automatycznie w podejmowaniu decyzji w sprawach młodzieży.</i>
	<i>Organizacje młodzieżowe (ich reprezentatywna grupa) powinny brać udział w tworzeniu, realizowaniu i ewaluowaniu polityk młodzieżowych.</i>
Młodzież angażowana jest w każdy etap tworzenia polityk młodzieżowych.	<i>Istnieje struktura dialogu zapewniająca całej młodzieży (zwłaszcza niezrzeszonej) udział w procesie podejmowania decyzji na każdym etapie tworzenia polityk młodzieżowych. Badania młodzieży, będące bazą dla tworzonych polityk, nie powinny zastępować dialogu z młodzieżą.</i>
	<i>Specjalne starania podejmowane są na rzecz włączenia młodzieży marginalizowanej i z mniejszymi szansami w procesy budowania, realizacji i ewaluacji polityk młodzieżowych.</i>
	<i>Metodologia edukacji pozaformalnej i pracy z młodzieżą dostosowana do jej potrzeb i oczekiwań używana jest w każdej fazie angażowania młodych ludzi, zwłaszcza podczas spotkań, konsultacji, konferencji z młodymi ludźmi.</i>
	<i>Decydenci zapewniają informację zwrotną młodzieży na temat użycia rezultatów konsultacji.</i>

IV. Wielowymiarowość i spójność między różnymi poziomami

Wielowymiarowość i spójność między różnymi poziomami oznacza, że polityki są tworzone, realizowane i ewaluowane w skoordynowany sposób między poziomem europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, a także, że zachowana jest zasada subsydiarności.

Kryteria	Wskaźniki
Lokalne polityki rozpoznają i odnoszą się do priorytetów polityk i strategii na poziomach regionalnym, krajowym i europejskim, a także globalnym.	<i>Lokalna strategia młodzieżowa odnosi się do relevantnych dokumentów na pozostałych poziomach: Europejska Strategia Młodzieżowa, czy World Programme of Action for Youth – WPAY, ONZ i do ich zagadnień priorytetowych.</i>
	<i>Strategie młodzieżowe lokalne i krajowe wzajemnie się rozpoznają, a ich założenia i priorytety wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają.</i>
Polityki młodzieżowe na różnych poziomach (krajowym, regionalnym, lokalnym) są skoordynowane.	<i>Na każdym z poziomów istnieje relevantny urząd/ciało ds. młodzieży, z którym komunikują się i współpracują pozostałe poziomy.</i>
	<i>Istnieje jasny podział kompetencji i zadań pomiędzy jednostkami zajmującymi się sprawami młodzieży na każdym poziomie.</i>
	<i>Istnieje organ koordynujący działania różnych poziomów.</i>
	<i>Środki zachowana jest zasada subsydiarności i odpowiedzialności polityk, tj. lokalne polityki adresowane są do lokalnych wyzwań, polityki krajowe zaś uwzględniają różnorodność regionów.</i>

V. Strategiczne podejście

Strategiczne podejście oznacza budowanie polityk młodzieżowych wokół długoterminowej wizji przekładającej się na zestaw mierzalnych i określonych w czasie celów i środków ich realizacji, zidentyfikowanych grup odbiorców i interesariuszy, a także jasnego podziału zadań między jednostki realizujące polityki.

Kryteria	Wskaźniki
Istnieje dokument strategiczny wskazujący środki realizacji celów strategicznych przekładający się na krótkoterminowe programy operacyjne.	<i>Cele strategiczne przekładają się na cele operacyjne realizowane w ramach programów operacyjnych, których wskaźniki powodzenia i kryteria oceny są jasno określone.</i>
	<i>Narzędzia realizacji celów strategicznych dysponują zagwarantowanym budżetem adekwatnym do zakładanego poziomu osiągnięcia celów.</i>
	<i>Realizacja programów operacyjnych, jak i strategii jest regularnie monitorowana przez wyznaczone do tego ciało, a wyniki są dostępne publicznie.</i>

VI. Dostępność środków finansowych i zasobów ludzkich

Administracja publiczna rezerwuje środki finansowe na przygotowanie i realizację strategii młodzieżowej, na działania, ich ewaluację i monitoring, a także zasoby ludzkie do zarządzania tym procesem. Środki te są proporcjonalne do poziomu zakładanego osiągnięcia celów strategicznych. Jednocześnie zapewnione są środki do budowania potencjału organizacyjnego, kwalifikacji i kompetencji osób pracujących z młodzieżą, organizacji, jak i decydentów, których rolą jest realizacja działań na rzecz młodzieży.

Kryteria	Wskaźniki
Istnieje zrównoważony system finansowania działań w obszarze młodzieży.	<i>System grantów publicznych oparty jest zarówno na projektach, jak i działaniach ciągłych i zapewnia systematyczność i zrównoważenie w działalności organizacji, jednostek i grup realizujących strategię młodzieżową.</i>
	<i>Organizacje młodzieżowe uczestniczą w zarządzaniu systemem dystrybucji środków na realizację działań w obszarze młodzieży.</i>
	<i>Z systemu finansowania działań w obszarze młodzieży mogą korzystać zarówno organizacje, jak i grupy nieformalne młodzieży.</i>
Administracja publiczna wspiera budowanie potencjału jednostek realizujących działania w obszarze młodzieży.	<i>Istnieje segment budżetu/specjalny program przeznaczony na budowanie potencjału organizacji i rozwój kompetencji i kwalifikacji osób realizujących działania w obszarze młodzieży.</i>
	<i>Istnieje segment budżetu/specjalne programy leaderskie szkolące liderów młodzieżowych.</i>
	<i>Wiedza, dobre praktyki, przewodniki w zakresie realizacji działań społecznych są finansowane, przygotowywane przez odpowiednie jednostki, upubliczniane i łatwo dostępne.</i>
	<i>Urzędnicy i osoby zarządzające programami w obszarze młodzieży w wyznaczonych do tego jednostkach dysponują budżetem i zasobami pozwalającym na pełne zaangażowanie w obszar młodzieży i współpracę z organizacjami i grupami realizującymi działania w tym obszarze. Wspólnie z osobami pracującymi z młodzieżą korzystają z możliwości rozwoju kompetencji i podnoszenia kwalifikacji.</i>
Praca z młodzieżą jest rozpoznana.	<i>Osoby pracujące z młodzieżą, pracownicy organizacji, instytucji realizujących działania w obszarze młodzieży mają uregulowany status – są rozpoznani jako zawód o odpowiednich kwalifikacjach i kompetencjach bazujących na europejskim modelu kwalifikacji pracowników młodzieżowych.</i>

VII. Odpowiedzialność i transparentność

Odpowiedzialność za realizację i transparentność nakłada obowiązek realizacji polityk młodzieżowych w przejrzysty sposób, mierzenia rezultatów oraz upubliczniania raportów realizacji działań oraz raportów z wdrażania strategii młodzieżowej.

Kryteria	Wskaźniki
Jednostki realizujące działania w obszarze młodzieży są za nie odpowiedzialne.	<i>Obowiązki jednostek realizujących działania w obszarze młodzieży są jasno zdefiniowane i upublicznione.</i>
	<i>Wyznaczone są kryteria jakości polityk młodzieżowych i jednostki odpowiedzialne za ich przestrzeganie, które pozwalają na monitorowanie odpowiedzialności w tym obszarze.</i>
	<i>Publikowane są cykliczne raporty z realizacji programów i strategii młodzieżowych.</i>
	<i>Ww. raporty pisane zrozumiałym językiem upubliczniane są również dla młodzieży i dostępne w mediach, portalach przeznaczonych dla młodzieży itp.</i>
	<i>Wszystkie jednostki pracujące w obszarze młodzieży są łatwo dostępne młodzieży, można się z nimi kontaktować i czasowo odpowiadają na pytania.</i>
Młodzież i organizacje młodzieżowe uczestniczą w monitorowaniu realizacji strategii młodzieżowej i mają wpływ na jej modyfikację.	<i>Organizacje i młodzież mają przestrzeń udzielania informacji zwrotnej decydentom na temat realizowanych działań w obszarze młodzieży, a ich zdanie powinno być brane pod uwagę – powinni otrzymywać informację zwrotną lub/i mieć przestrzeń do interakcji.</i>
	<i>Możliwość monitorowania działań i wyrażania swojej opinii jest promowana wśród młodzieży.</i>

VIII. Międzysektorowość i interdyscyplinarność

Współpraca międzysektorowa polega na kooperacji wydziałów, departamentów zajmujących się obszarem młodzieży w ramach organów i instytucji publicznych, jak również kooperacji sektora edukacji (szkół, placówek, uniwersytetów), biznesu, czy społeczeństwa obywatelskiego na rzecz realizacji strategii młodzieżowej.

Kryteria	Wskaźniki
Istnieje struktura i przestrzeń do efektywnej współpracy międzysektorowej.	<i>Organizowane są spotkania/fora międzysektorowe w obszarze młodzieży, w których uczestniczą przedstawiciele różnych sektorów.</i>
	<i>Istnieją różnorakie ciała doradcze złożone z przedstawicieli różnych sektorów, w tym młodzieży.</i>
	<i>Istnieją narzędzia komunikacji między przedstawicielami różnych sektorów w obszarze młodzieży i są one dostępne dla osób i instytucji chcących się w nie włączyć.</i>
	<i>Ciała złożone z młodych ludzi, czy organizacji nie powinny odpowiadać tylko przed jedną jednostką, a móc współpracować i odpowiadać za działania w ramach różnych jednostek (interdyscyplinarność).</i>
Wiedza w obszarze młodzieży jest upowszechniana wśród innych relewantnych aktorów.	<i>Urzędnicy, decydenci i pracownicy reprezentujący inne wydziały/departamenty, jak i sektory są przygotowywani przez odpowiednie jednostki do współpracy w obszarze młodzieży, np. poprzez szkolenia, prezentacje, uaktualnianie wiedzy z tego obszaru. Tym samym rozpoznaje się, że polityka młodzieżowa jest horyzontalna i interdyscyplinarna.</i>